

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького**
Факультет інформатики, математики та економіки
**Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу**

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу

Завідувач кафедри ID 11012
Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Назва освітнього компонента <i>(Обов'язковий/вибірковий)</i>	Економіка праці та інноваційна діяльність <i>Обов'язковий</i>
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 051 Економіка Освітня програма «Економіка та бізнес»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2024-2025/1, 2 семестр/1 курс
Науково-педагогічний працівник	ID 464324, кандидат економічних наук, доцент
Профайл науково- педагогічного працівника	
Контактний тел.	
E-mail:	
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=118
Консультації	Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, Telegram

Анотація до освітнього компонента

Програму освітнього компонента «Економіка праці та інноваційна діяльність» складено відповідно до освітньої програми «Економіка та бізнес».

Освітній компонент належить до циклу нормативних компонентів. В результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі повинні вивчити методику комплексного аналізу проблем економіки праці та соціально-трудової сфери, а саме: сутності праці як провідного чинника суспільного виробництва, формування та відтворення ресурсів для праці, організації та нормування праці, формування й розвитку соціально-трудоких відносин в Україні та в світі, особливостей функціонування ринку праці та відносин зайнятості, вивченню світового досвіду врегулювання відносин у соціально-трудоцій сфері та ін.

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем за тестами.

За результатами суми балів, набраних за два модуля, періодичні контрольні точки, виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компоненту «Економіка праці та інноваційна діяльність» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних і практичних знань з питань функціонування розвитку та регулювання соціально-трудоких відносин в суспільстві, доходів населення та оплати праці, стимулювання оптимального використання людських ресурсів і підвищення продуктивності, ефективності праці, організації та економічного обґрунтування напрямків інноваційної діяльності підприємства з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки.

Успішне досягнення мети можливе за умови якісного засвоєння матеріалів лекційного курсу та завдань, що виносяться на практичні, семінарські заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

Основними завданнями при опануванні освітнім компонентом «Економіка праці та інноваційна діяльність» є розгляд теоретичних, методичних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці і соціально-трудоких відносин; формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудоцій сфері; формування професійних здібностей у майбутніх фахівців щодо вирішення проблем економіки праці й соціально-трудоких відносин.

Особливості викладання освітнього компоненту полягають у вивченні таких положень:

- вивчення сутності інновацій та інноваційної діяльності, сучасних концепцій і тенденцій інноваційного розвитку;

- визначення методичних підходів щодо формування інноваційної політики підприємства та управління інноваційною діяльністю, вироблення і закріплення навичок інноваційної діяльності та оцінювання ефективності інноваційних процесів.

Згідно з програмою здобувачі вищої освіти повинні:

знати: сутність категорії «праця» та її характеристики, процес праці та форми його виявлення; поняття «населення», «людські ресурси», «трудові ресурси», «трудовий потенціал» суспільства, «соціально-трудові відносини»; складові системи соціально-трудових відносин; сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки; складові ринку праці та його функціонування, регулювання ринку праці; сутність, зміст, принципи та складові організації праці; напрямки використання трудових ресурсів, продуктивність праці та показники її виміру; сутність заробітної плати та її структуру, механізм організації заробітної праці; показники використання праці та методики їх планування; сутність, напрями, показники моніторингу соціально-трудової сфери; цілі, завдання, структуру Міжнародної організації праці (МОП) у сучасному світі; зарубіжний досвід регулювання відносин у сфері зайнятості; сучасні тенденції розвитку інновацій, форми інновацій, методи та інструментарій їх створення, основи побудови системи менеджменту інновацій, принципи державного регулювання і основи державної інноваційної політики, методи маркетингу, фінансування, організації і планування інноваційної діяльності;

вміти: розраховувати та аналізувати показники, які характеризують структуру людських ресурсів; застосовувати методи регулювання соціально-трудових відносин в умовах становлення ринкової економіки; проводити оцінку стану соціального партнерства на підприємстві та визначати напрями його розвитку; проводити аналіз ринку праці; визначати умови оплати праці в системі колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин; визначати чинники, що впливають на рівень і динаміку заробітної плати; проводити моніторинг соціально-трудової сфери; застосовувати міжнародні трудові норми в Україні; обґрунтовувати інноваційну стратегію підприємства; здійснювати аналіз економічного, інформаційного і правового забезпечення інноваційних проєктів; формувати і розробляти інформаційну політику підприємства; володіти методами стратегічного управління інноваціями; здійснювати комплексну оцінку ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси в бізнесі.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, бізнесу, оцінку їх конкурентоспроможності.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання (за видами діяльності), визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

PH14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

PH24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	лекція	семінарське заняття	самостійна робота	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>Денна форма</i>	70 год.	66 год.	164 год.	300/10 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – залік, екзамен

Політика освітнього компонента

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем*	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Блок 1. Економіка праці і соціально-трудові відносини						
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання освітнього компонента «Економіка праці та інноваційна діяльність.	10	2	2			6
Тема 2. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва	14	4	2			8
Тема 3. Трудові ресурси і трудовий потенціал	16	4	4			8
Тема 4. Соціально-трудові відносини як система	14	4	2			8
Тема 5. Механізм функціонування системи соціально-трудоу відносин	16	4	2			10
Тема 6. Соціальне партнерство	16	2	4			10
Тема 7. Організація праці	20	4	4			12
Тема 8. Ефективність та продуктивність праці	18	4	4			10
Тема 9. Політика доходів та рівень життя	18	4	4			10
Блок 2. Економіка та організація інноваційної діяльності						
Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	12	2	2			8
Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки	14	2	2			10
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	14	4	4			6

Тема 4. Інноваційна політика підприємства	14	4	2			8
Тема 5. Управління інноваційними процесами	14	4	2			8
Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства	12	2	4			6
Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності	12	2	4			6
Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них	12	2	4			6
Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	12	4	2			6
Тема 10. Фінансування інноваційної діяльності	12	2	2			8
Тема 11. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства	16	4	4			8
Тема 12. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація	12	2	2			8
Тема 13. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємств	12	2	2			8
Тема 14. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	12	2	2			8
Разом	300	70	66			164

Програма освітнього компонента

Блок 1. Економіка праці і соціально-трудові відносини

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни «Економіка праці та інноваційна діяльність». Еволюція поглядів на категорію “праця”. Праця й соціально-трудові відносини як предмет наукового економічного дослідження. Завдання, об'єкт, предмет вивчення дисципліни “Економіка праці та соціально-трудові відносини”.

Тема 2. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва. Соціально-економічна сутність праці та її функції. Зміст і характер праці. Види праці.

Тема 3. Трудові ресурси і трудовий потенціал. Населення як демоекономічна категорія. Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів. Економічно активне та економічно неактивне населення. Характеристики відтворення населення та ресурсів для праці. Поняття про трудовий потенціал. Показники, що характеризують компоненти трудового потенціалу людини. Людський капітал як соціально-економічна категорія.

Тема 4. Соціально-трудові відносини як система. Соціальна сутність соціально-трудових відносин як системи у сучасних умовах господарювання. Чинники формування соціально-трудових відносин. Сторони, суб'єкти і рівні соціально-трудових відносин. Предмети і типи соціально-трудових відносин. Методи регулювання соціально-трудових відносин.

Тема 5. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин. Роль державних органів влади у регулюванні соціально-трудових відносин. Наймані працівники в системі соціально-трудових відносин. Діяльність профспілкових організацій в Україні. Правові та практичні аспекти діяльності організацій роботодавців в Україні.

Тема 6. Соціальне партнерство Концепція управління інноваційним розвитком. Поняття та сутність соціального партнерства. Засади соціального партнерства, вироблені МОП, їх сутність. Нормативно-правові та організаційні проблеми становлення системи соціального партнерства в Україні.

Тема 7. Організація праці. Суть, зміст і завдання організації праці. Поділ та кооперація праці на підприємстві. Сутність нормування праці та його значення. Виробнича операція як об'єкт нормування праці. Структура робочого дня виконавця. Методи вивчення затрат робочого часу. Поняття про нормативи праці, вимоги до них. Види норм праці, їх розрахунок. Методи нормування праці.

Тема 8. Ефективність та продуктивність праці. Сутність продуктивності та ефективності праці. Показники виміру продуктивності праці, вимоги до них. Методи вимірювання продуктивності праці. Поняття чинників та умов підвищення продуктивності праці. Суть і значення резервів зростання продуктивності праці. Методика виявлення та обчислення резервів зростання продуктивності праці. Програми управління продуктивністю праці.

Тема 9. Політика доходів та рівень життя. Сутність вартості робочої сили. Доходи населення та джерела їх формування. Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії. Функції заробітної плати. Принципи та елементи організації заробітної плати. Державне регулювання оплати праці. Договірне регулювання оплати праці.

Блок 2. Економіка та організація інноваційної діяльності

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів. Основні поняття інновацій. Класифікація інновацій. Сутність інноваційних процесів. Основні етапи та фази інноваційного процесу.

Тема 2. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки. Економічні теорії інноваційного розвитку. Сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки

Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності. Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності.

Тема 4. Інноваційна політика підприємства. Формування інноваційної політики підприємства. Прогнозування й планування інноваційної діяльності. Етапи розробки інновацій. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 5. Управління інноваційними процесами. Суть стратегії інноваційної діяльності. Етапи розробки інноваційної стратегії. Процес упровадження та реалізації інноваційної стратегії. Організація управління інноваційною діяльністю.

Тема 6. Управління інноваційним розвитком підприємства. Концепція управління інноваційним розвитком. Принципи формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком (ОЕМУІР). Методичні основи вибору варіантів інноваційного розвитку підприємства.

Тема 7. Організаційні форми інноваційної діяльності. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва. Міжнародна науково-технічна кооперація.

Тема 8. Особливості створення інновацій і формування попиту на них. Поняття маркетингу інновацій. Маркетингова петля якості інновацій. Доцільність виробництва певного виду продукції. Формування попиту на інновації та засоби його відображення.

Тема 9. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності. Теоретичні й практичні засади моніторингу інновацій. Статистика науково-технологічної та інноваційної діяльності. Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства: загальні положення. Склад інформації для створення наукомісткої високотехнологічної продукції. Перспективи розвитку інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства.

Тема 10. Фінансування інноваційної діяльності. Складові елементи фінансової стратегії підприємства. Джерела і види фінансування інноваційної діяльності. Лізингове фінансування та його особливості. Фінансове забезпечення науково-технологічних розробок.

Тема 11. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства. Техніко-технологічний стан підприємства та показники його оцінки. Напрямки технічного розвитку підприємства. Здатність підприємства до

технологічних змін. Ефективність впровадження нової техніки та технології. Методичні основи оцінки інноваційного потенціалу підприємства.

Тема 12. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація. Сутність та основні види інноваційних проектів. Обґрунтування доцільності впровадження інноваційного проекту. Моніторинг інноваційного проекту й методики його оцінки. Методи оцінки ефективності інноваційних проектів.

Тема 13. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства. Методологічні основи оцінки ефективності. Оцінка доцільності інвестицій в умовах ризику. Методичні основи оцінки інноваційних ризиків. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності.

Тема 14. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності. Роль і вплив інтелектуального капіталу в сучасній економіці. Методи оцінки об'єктів інтелектуальної власності. Вдосконалення процесів передачі об'єктів інтелектуальної власності. Комерціалізація науково-технічних розробок в університеті.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1.	Підготовка презентацій і їх захист (10 балів)
2.	Виконання індивідуальних завдань/проектів (10 балів).
3.	Виконання тестових завдань (10 балів).

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН6. Використовує професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, створення ситуації зацікавленості, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей здобувачів, презентація, доповідь, схематичний конспект, практико-орієнтовні завдання Підсумковий контроль: письмовий залік, письмовий екзамен.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	пояснення, спостереження і аналіз випадків, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, демонстраційні методи, поєднані з переживаннями, виконання індивідуальних навчальних завдань	Поточний контроль: практична перевірка знань на заняттях; тестова перевірка знань здобувачів, доповідь, презентація. Підсумковий контроль: письмовий залік, письмовий екзамен.
РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації пізнавальної новизни	Поточний контроль: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції, презентація, доповідь, схематичний конспект, підбір вправ, проведення інтерактивних вправ. Підсумковий контроль: письмовий залік, письмовий екзамен.
РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	Пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, пошуковий, виконання завдань	Поточний контроль: доповіді на семінарських заняттях, виконання практичних вправ, підготовка презентацій і їх захист, виконання індивідуальних проєктів, виконання тестових завдань Підсумковий контроль: іспит
РН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	Пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, пошуковий, виконання завдань	Поточний контроль: доповіді на семінарських заняттях, виконання практичних вправ, підготовка презентацій і їх захист, виконання індивідуальних проєктів, виконання тестових завдань Підсумковий контроль: іспит

PH24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.	Пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, пошуковий, виконання завдань	Поточний контроль: доповіді на семінарських заняттях, виконання практичних вправ, підготовка презентацій і їх захист, виконання індивідуальних проєктів, виконання тестових завдань Підсумковий контроль: іспит

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

БАЛЬНО-НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНУВАННЮ	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ	Б 1	Б 2	РАЗОМ
	Доповіді на семінарських заняттях	5	5	10
	Виконання практичних вправ	5	5	10
	Розв'язання практичних задач	5	5	10
	Разом			30
	САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ			
	Підготовка презентацій і їх захист		10	10
	Виконання індивідуальних проєктів		10	10
	Виконання тестових завдань	10		10
	Разом			30
	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (залік, екзамен)			40
	Загальний бал ОК			100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних

заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5». Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вмів відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу.

	Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня

Згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Економіка праці та інноваційна діяльність є письмовий залік (1 семестр) та письмовий екзамен (2 семестр), на їх складання надається по 40 балів за кожний. Заліковий та екзаменаційний білети включають 2 теоретичних питання (по 15 балів за відповідь на 1 питання) та 10 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	33-35

Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у

процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету. З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП. Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти. Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компонента Економіка праці та інноваційна діяльність ЦОДТ.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. «Економіка праці та соціально-трудова відносина» : опорний конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти економічних спеціальностей / Автор Шашовець Й. П. Мукачево : МДУ, 2025. – 96 с. (4,0 др. арк.)
2. Гаращенко Я. М. Удосконалення технологічної підготовки адитивного виробництва складних виробів : монографія / Я. М. Гаращенко. Харків: НТУ "ХП", 2023. 388 с
3. Економіка праці і соціально-трудова відносина [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня бакалавра, за спеціальністю 051 «Економіка» / О. І. Іляш, Н. О. Черненко, О. А. Шевчук, О. О. Трофименко, С. С. Гринкевич, Я. І. Глущенко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 7,33 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2023. 371 с. Назва з екрана. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/63581>
4. Інноваційний розвиток ЗВО: Роль R&D та партнерства з бізнесом : навч. посібник / Подольчак Н. Ю., Сокіл О. Г., Небесний Р. В. [та ін.]; за заг. ред: Н. Ю. Подольчака, О. Г. Сокола, Ю. М. Дзюраха. Львів: вид-во Растр-7,

2023. 148 с. URL: https://era-ukraine.org.ua/wp-content/uploads/2024/01/RD_business_manual_.pdf

5. Інноваційні технології харчових виробництв : монографія / І. М. Берник, Н. В. Новгородська, А. М. Соломон, С. М. Овсієнко, М. М. Бондар. Вінниця: Видавець ФОП Кушнір Ю. В., 2022. 300 с.

6. Карпіщенко О. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2024. 349 с.

7. Новіков Ф. В. Безпека життєдіяльності та інноваційні технології виробництва : навч. посібник / Ф. В. Новіков, Г. В. Новіков, В. О. Жовтобрюх. Дніпро: ЛІРА, 2023. 220 с.

8. Новіков Ф. В. Н73 Інноваційні технології виробництва продукції та надання послуг. Стартапи : навчальний посібник / Ф. В. Новіков, Д. Ф. Новіков, В. О. Жовтобрюх. Дніпро : ЛІРА, 2025. 544 с

9. Сак Т. В. Тренінг-курс "Start-up": курс лекцій / Т. В. Сак. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 43 с.

10. Техніко-економічне обґрунтування сучасних технологій виробництва : навч. посібник / Ф. В. Новіков, Д. Ф. Новіков, О. А. Єрмоленко, В. О. Жовтобрюх. Дніпро: ЛІРА, 2022. 256 с.

11. Ткачук В. А., Ланченко Є. О., Балан О. Д., Гаврилюк І. П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с.

12. Хаустов М. М. Стартапи: створення та масштабування : монографія / М. М. Хаустов. Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. 224 с.

Додаткова

13. Васюта В. Б., Курило Б. В. Проблеми реалізації основних функцій заробітної плати в Україні. Галицький економічний вісник 87.2 (2024): 199-206.

14. Васюткіна Н., Андрієнко М., Самітов Р. Стратегічне управління людськими ресурсами підприємства на основі інноваційно-креативних компетенцій. Сталий розвиток економіки. 2024. № 2(49). С. 15–22. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-3>

15. Вплив інноваційних технологій на розвиток електронної торгівлі / М.-А. В. Мощинська, М. І. Цалан // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2023, вип. 49. С. 94–99.

16. Демчишак Н. Б., Юрків Р. Р., Демид В. М. Іноземний досвід стимулювання розвитку інноваційного підприємництва: імплементація в умовах цифровізації економіки України та зміцнення національної безпеки. Агросвіт. 2023. Вип. 17. С. 30–38. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.17.30>

17. Дороніна О. А., К. В. Бондаревська. Корпоративна стратегія забезпечення безпеки зайнятості та оплати праці як засіб підвищення якості трудового життя. Економіка і організація управління 3 (39) (2020): 252-264.

18. Інформаційні матеріали щодо стану інноваційної діяльності. <https://me.gov.ua/documents/detail?lang=uk-ua&id=69b9a9bf-5fbc-4035-8c0f-ac26b853c0eb&title=informatsiimaterialischodostanuinnovatsiinoiidalnosti>
19. Менеджмент стартапів : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання / Упорядник: С. О. Заїка. Харків: ДБТУ, 2023 121 с.
20. О. І. Шемігон, М. В. Вихор, В. М. Вихор Стратегічне управління інноваційним розвитком організації: яку модель обрати. № 4 (2025): Ефективна економіка. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.4.73>
21. Подра О. П., Петришин Н. Я., Киричук І. В. Сучасні підходи до стратегічного управління людськими ресурсами підприємства. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2024. С. 49–57.
22. Хаіаіа Тгизоуа І, Оквапа Нгуукіузка, Хаіаіа Кикіпа, Хаіаіа Коіууїзка, Реіго Макагепко апсі Уоіосіушуг Рііуаузку (2023) / Орїтаї Сгїепа оґ ІпуезГтеЩ Роіепіаі іп Іппоуаііоп Сусїез оґ Же Есопотїс 8узїет оґ Аего-Іпаїзїпаї Епїегргїез. Есопотїс Аґґаїг8, Уої. 68(8ресїал Ізїе), рр. 869-880, Мау DOI: 10.46852/0424-2513.28.2023.33
23. Хміль Н. А. Використання віртуальної та доповненої реальності в українській освіті / Н. А. Хміль, Т. В. Галицька-Дідух, Ван Цяньці // Академічні візії. Секція: Освіта/Педагогіка. 2023, вип. 22. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8251886>
24. Шаров С. В. Сучасний стан розвитку штучного інтелекту та напрямки його використання / С. В. Шаров // Українські студії в європейському контексті. 2023, № 6. С. 136–144.
25. Шаталова Л. Теоретичні аспекти концепції сукупної винагороди. Український економічний часопис. 2024. № 6. С. 178–181. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-6-29>

Інтернет ресурси

1. Закон України "Про колективні договори і угоди". Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3356-12>.
2. Закон України "Про оплату праці". Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95->
3. Закон України "Про організації роботодавців". Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2436-14>.
4. Закон України "Про охорону праці". Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3356-12>.
5. Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)". Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=137%2F98-%E2%F0>.
6. Закон України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності". Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1045-14>.

7. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.93 р. зі змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 23.

8. Закон України “Про зайнятість населення”. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/803-12>.

9. Закон України “Про соціальний діалог в Україні”. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.

14. Кодекс законів про працю України. Режим доступу: <https://document.vobu.ua/doc/3189>

19. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

20. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України URL: <http://www.me.gov.ua>

21. Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

22. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>